

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus I. Argumentum. An Patronus possit mutare, & amovere
Cappellanum à Cappellania ad nutum amovibili?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

C A N O N X X I,

ALEXANDER III. Vintonien. Episcopo.

Querimoniam. Et infra: Absurdum videtur omnino, ut ad singulas Patronorum, secundum humanam conditionem mutationes, Ecclesiarum ordinationes mutantur; Et vicissitudines Ecclesiarum ab Advocatis, vel aliis præsumantur.

C O M M E N T A R I U M.

EX hoc Canone, qui in Decretalibus legitur in ordine *il IX.* deducuntur sequentes Conclusiones.

Prima: PATRONUS NOVUS NON POTEST MUTARE, ET AMOVERE RECTOREM INSTITUTUM IN ECCLESIA, SED TENETUR STARE PRÆSENTATIONI PRIMI PATRONI.

Secunda: NON POTEST PATRONUS PERMUTARE IUS PATRONATUS ABSQUE CONSENSU EPISCOPI: Ita *Gloss. verb. mutationes, & verb. vicissitudines Innocen., Anan., Abb., Butr., Barbof., Gonzal. hic Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quæst. 9. artic. 2., Molin. de Primog. lib. 1. cap. 24. num. 42.* Primam Conclusionem probat etiam *Textus in cap. Laici q. 7. ibi -- Laici Presbyteros de Ecclesiis non ejiciant, neque in eis constituent sine consensu Episcoporum -- & cap. Presbyteri de Cappell. Monach. in 6. ibi -- Presbyteri, qui ad Curam Populi per Monachos in eorum Ecclesiis præsentantur Episcopis, & instituuntur ab ipsis (cum debeant esse perpetui) consuetudine, vel Statuto, quovis contrario non obstante ab eisdem nequeunt Ecclesiis (nisi per Episcopos, & ex causa rationabili) amoveri.*

Ratio autem est, quia Patrono ratione Juris patronatus sicuti non competit institutio, ut supra dictum fuit in *Can. IV. V. VI. VII. & VIII.* ita neque competere potest destitutio, sed Ecclesia Patronalis, quoad utrumque actum plenè subest Potestati, & Dispositioni Episcopi, & non Patroni; Et quia absurdum est cum mutatione voluntatis ipsius Patroni mutari etiam Rectorem Beneficii juxta *Gloss. hic ubi supra Roman. conf. 465. sub n. 1. post medium versic. mutatio enim voluntatis Lotter. de re Benef. lib. 2. quæst. 6. num. 4.*

Secundam Conclusionem jam superius examinavi *Part. I. Can. VII.* in ordine verò ad primam sequentes differuntur Casus.

A R G U M E N T U M.

An Patronus possit mutare, & amovere Cappellanum à Cappellania ad nutum amovibili.

S U M M A R I U M.

- 1 Beneficium dividitur in Regulare, & Sæculare.
- 2 Vis manualitatis diversimode constituitur in Beneficio Regulari, & in Beneficio Sæculari, & in quo consistat hujusmodi diversitas; Vide ibi.
- 3 Fundatio Cappellaniarum amovibilium cedit in majorem illarum utilitatem, ac eo-

rum de sanguine Fundatoris.

- 4 Amovibilitas, seu manualitas Cappellania, si sit deperditum Instrumentum fundationis; ex quibus probari possit; Vide ibi, & num. 5. 6. & 7.
- 8 Patronus potest remove Cappellanum à Cappellania ad nutum amovibili; Amplia, ut num. 9. & 11. Limita, ut num. 13. & 24.
- 10 Quòd quis nequeat venire contra proprium juramentum, quo sensu procedat?
- 12 Patronus successor quando amovere possit Cappellanum ad nutum amovibilem deputatum à Prædecessore, & num. 23.
- 14 Patronus an possit remove Cappellanum

ad

ad nutum amovibilem sine causa, & quid si lex foundationis sit dubia, aut Cappellania sit Ecclesiastica, & collativa? Vide num. 16. 17. & 18.

- 15 Abbas, aut alius Superior an possit removere Regulares à beneficiis manualibus sine causa? Vide ibi, & num. 19.
- 20 Tradens rem temporalem pro nominatione ad Cappellaniam laicalem non incurrit in pœnam ex statutis contra simoniacos.
- 21 Patronus laicus est incapax juris instituendi, & destituendi in Beneficiis Ecclesiasticis etiam amovibilibus, & attento jure communi; Secus in Cappellaniis merè laicalibus; aut in Cappellaniis Ecclesiasticis ex Privilegio Apostolico.
- 22 Patronus an possit libere amovere Cappellanum ad nutum amovibilem, quando iste sit nominatus, & deputatus cum consensu, & approbatione Episcopi, aut Summi Pontificis, aut quando Summus Pontifex illum de Cappellania providisset?
- 23 Patronus habens ex lege foundationis jus nominandi Cappellanum amovibilem, vel perpetuum, non potest Successor illum removere.
- 25 Cappellanus nominatus à Patrono reservata facultate removendi, si nunquam fuit remotus, nominatio remanet perpetua.

C A S U S I.

Quidam Patronus laicus utens facultate nominandi ad Cappellaniam merè laicalem Cappellanum, vel amovibilem, vel perpetuum sibi ejusque Descendentibus à Fundatore concessa, nominavit, & deputavit in Cappellanum ejusdem Cappellaniæ de consensu, & approbatione Episcopi quemdam Clericum sub conditione, & reservatione illum removendi ad nutum, & ad placitum, ac sub conditione, quòd si in vita illum non removeret, idem Clericus perpetuò, nimirum tota ejus vita durante possideret dictam Cappellaniam, qui Clericus, ut sic nominaretur, donavit Cappellæ certam bonam: Defuncto præfato Patrono non amoto Cappellano, ejus hæres, & descendens non requisito consensu Episcopi removit illum à dicta Cappellania; & hanc contulit, & concessit ejus Amico. Queritur in hoc casu, an hujusmodi remotio sustineatur.

1 Pro clariore hujus articuli discussione

præmittendum est. Beneficium in stricta significatione sumptum dividi in Regulare, quòd confertur Regularibus, uti sunt Prælaturæ Regulares, Abbatia, Prioratus, Administrationes, Præceptoriam, Commendæ, Officium Cellerarii, Eleemosynarii, Thesaurarii; In sæculare collativum, seu Ecclesiasticum, & in sæculare non collativum, nec Ecclesiasticum, sed merè laicale, & prophanum, quòd improprie dicitur beneficium. Unum quodque ex his beneficiis potest esse manuale, & amovibile; Sed vis manualitatis, & amovibilitatis diversimode se habet in Beneficio Regulari, & in Beneficio Sæculari, sive Ecclesiastico, sive laicali. Si quidem in Beneficio Regulari constituitur non in ipsa substantia beneficii, sed in obedientia, quam profiteretur Regularis, cujus vigore tenetur demittere beneficium si revocetur ad Claustrum, & removeatur ab ejus Superiore; In Beneficio verò sæculari, seu Cappellania sæculari, sive Ecclesiastica, sive prophana vis manualitatis, & amovibilitatis constituitur in ipsa substantia beneficii ex dispositione Fundatoris in limine foundationis beneficii quidem Ecclesiastici, de consensu legitimi Superioris, beneficii verò laicalis ex ejus mera voluntate adjecta, ut docet Lotter. de re benef. lib. 1. quæst. 33. num. 5. & seqq. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 6. num. 8. & 31. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. num. 72. Card. de Luc. de benef. disc. 97. num. 4. Pii namque Testatores solent multoties fundare Cappellanas collativas de consensu Superioris, non collativas absque hujus consensu sub ea conditione, quòd sint ad eorum, suorumque Successorum, seu Patronorum nutum, & libitum amovibiles; 3 quæ fundatio Cappellaniarum cum hac conditione cedit tum in majorem illarum utilitatem, quia sic Cappellani agnoscentes se posse removeri, diligentius inserviunt eisdem Cappellaniis, & facilius se continent in officio virtutis. Navar. conf. 6. num. 2. de offic. ordin. ibi -- Quòd est grande, & utile frænum ad continendum Cappellanum in officio virtutis, ne Patronus rescians illius vitium amoto eo ponat alium -- Lara de anniverf. & Cappell. lib. 2. cap. 6. num. 9. Gutierrez lib. 3. præf. qu. 11. num. 27. versic. Quo sit, Amosaz. de caus. piis

piis lib. 3. cap. 1. num. 34. Pignattell. consult. 143. num. 31. tom. 9. Tum in favorem eorum de sanguine Testatorum, quia sic cum maxima facilitate ipsis provideretur. Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quest. 9. art. 2. num. 14. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. §. 1. num. 72.

- 4 Præsupponendum est etiam, quòd si ex instrumento foundationis probari non possit amovibilitas Cappellaniæ, eo quia sit deperditum; hæc probari potest ex conjecturis, & aliis argumentis. Primò nimirum si Cappellani semper fuerint deputati cum qualitate amovibilitatis, tunc Cappellania dicitur amovibilis, nec Cappellanus pro tempore impugnare potest ejus amovibilitatem, quando Cappellania uti amovibilem acceptavit. *Rot. decis. 817. num. 3. coram Merlin., & in Romana Cappellaniarum 15. Aprilis 1701. §. Quia coram bon. mem. Pio, & in Januena Transactionis 15. Decembris 1704. §. Atque coram Omaña, & in Nullius Provincia Hispalen. juris amovendi Vicarium 21. Febr. 1707. §. Potestas, & §. final. coram Rmo Molines Decano.*
- 5 Secundò; Si non constet fuisse erectam Auctoritate Apostolica, vel Ordinaria, sine qua dici non potest Beneficium Ecclesiasticum, & perpetuum; *Text. in cap. adhuc de Relig. domib. Vivian. de jurepat. lib. 1. cap. 1. num. 61. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. num. 7. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 5. num. 62. Rot. decis. 101. n. 1. & 2. coram Dunozett. jun.*
- 6 Tertiò. Si Cappellanus illam obtinuerit ad solam nominationem Patroni absque institutione Ordinarii, cum de natura Beneficii Ecclesiastici sit illius institutio. *Cap. si quis deinceps, ibique gloss. 16. quest. 7. Amostaz. de caus. pii lib. 3. cap. 2. n. 10. Panimol. decis. 21. num. 3.*
- 7 Quartò; Si Cappellano non fuerit assignata certa, & determinata dos, sed in diem, vel semestratim ei solvatur salarium ratione personalis servitii, cum ad essentiam beneficii perpetui Ecclesiastici requiratur certa dos. *Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quest. 5. art. 2. n. 3. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. num. 93. & seq. Ex quibus omnibus resultaret laicalitas, & manualitas Cappellaniæ ad tradita per Rot. decis. 104. num. 13. & seqq. coram Priolo, & in dicta Romana Cappellaniarum*

15. Aprilis 1701. coram bon. mem. Pio per tot.

- 8 His præsuppositis descendendo ad questionem primo aspectu, respondendum videtur remotionem Cappellani à dicta Cappellania, factam à successore Patroni defuncti sustineri; Quoniam Patronus potest amovere Cappellanus à Cappellania ad nutum, & ad libitum amovibili, & non expectata hujus morte, alteri illam conferre, juxta *Gloss. in Clement. 1. de excessib. Pralat. verb. ad mensam Lara de anniverf. & capell. lib. 2. cap. 6. num. 24. & seq. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. num. 85. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 33. nu. 20. Palma alleg. 78. nu. 1. tom. 1. Card. de Luc. de benef. disc. 80. num. 17. & seq. Rot. decis. 53. num. 67. coram Peutingerv., & decis. 104. num. 12. coram Priolo, & dec. 217. num. 4. par. 13. recent. R.P.D. Ansaldo. in addit. ad decis. 76. num. 17. & in Romana Cappellaniarum 15. Aprilis 1701. §. Constituto coram bon. mem. Pio, & in dicta Januena transactionis 15. Decembris 1704. §. Eo fortius coram Omaña, & in Romana Cappellania 16. Martii 1708. §. 1. & §. Bonum siquidem coram R.P.D. Ansaldo, & in Romana Cappellania 19. Aprilis 1709. §. Non obstat coram R.P.D. Caffarello.*
- 9 Etiam si juraverit se non amoturum, & non revocaturum Cappellanus, quia in his, quæ non sunt contractus, vel quasi, & dependent ex mera voluntate, non potest quis sibi legem imponere, à qua recedere non liceat, & quia per hanc promissionem Cappellania non perdit naturam amovibilitatis. *Castren. cons. 361. num. 4. lib. 1. Adden. ad Buratt. decis. 346.*
- 10 Nullatenus obstante eo comuni dictione, quòd quis nequeat venire contra proprium juramentum, quia hoc procedit in eis, in quibus necessarium est audire Judicem, qui non debet aliquem audire contra proprium juramentum, ne sit auctor perjurii, non verò in iis, in quibus non est necesse Judicem adire, siquidem in illis potest quis venire contra proprium juramentum licet remaneat perjurus. *Pellegrin. de Vicar. par. 1. sect. 2. subsect. 6. num. 6. in fin. Barbof. de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 54. num. 171., & bene Rot. in Nullius Provincia Hispalen. juris amovendi Vicarium 21. Febr. 1703. §. In eo principaliter coram Reverendissimo Molines Decano,*

12. Decembris 1707. S. Dum igitur coram R.P.D. Aldrovando.

11 Ac etiam si facultas amovendi nunquam ad actuale exercitium fuerit à Patrono perducta, quia hoc adscribi deberet voluntati, & benignitati ejusdem Patroni, non verò impotentiae removendi, nec ex non usu hujusmodi facultatis Cappellanus prætereundere posset Patronum non valere eum removeere à Cappellania, quia in actibus facultativis ad effectum, ut dici possit acquisitum contra Patronum jus prohibendi nè valeat amovere, non sufficit non usus alicujus temporis, nisi probetur, quòd evenerit casus amovendi, quoque amovendus inhibuerit nè amoveretur, ac etiam quòd Patronus prohibitus sciens acquieverit prohibitioni per lapsum temporis considerabilis. *Fagnan. in cap. cum ad Monasterium de stat. Monach. num. 37. Antonell. de tempor. legal. lib. 4. cap. 10. num. 4. Gonzal. super regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 6. num. 35. & seq. Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 55. & seqq. Rot. decis. 778. num. 5. par. 1. diver. & in Giennen. juris mutandi super restitutione in integrum 26. Aprilis 1700. S. Nec refert coram R.P.D. Ansaldo, & in d. Nullius Portuen. Provincia Hispanen. juris deputandi, & amovendi super negotio principali 12. Decembris 1707. S. Non obstante coram R.P.D. Aldrovando.*

12 Ratio autem est, quia licet Patronus successor, quando habet jus nominandi ad Cappellaniam amovibilem ab ipso met Patrono defuncto non possit removeere Cappellanum ab hoc nominatum, cum hæres nequeat venire contra factum defuncti, sed potius illud observare teneatur. *Gratian. discept. 725. num. 19. Rot. decis. 276. num. 3. apud Cavaler. & decis. 101. num. 3. coram Duran.* Tamen quando recognoscit jus nominandi ad dictam Cappellaniam amovibilem ab ipsomet Fundatore, & in eo succedit ex propria persona, ut in casu presenti, non tenetur stare nominationi, seu concessioni factæ à Prædecessore, sed potest Cappellanum removeere. *Lara de annivers. & capell. lib. 2. cap. 6. num. 19. Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 42.*

13 & seqq. Dummodo non agatur de Cappellania debita certo generi personarum, tunc enim si non adsit de eo genere, nisi

Cappellanus, qui Cappellaniam possidet, non potest iste à Patrono removeeri, & Cappellania alteri non qualificato conferri. *Card. de Luc. de jurepat. disc. 80. num. 18. Palma alleg. 78. num. 2. tom. 1. Rot. decis. 270. coram Ottobon. & dec. 159. & 183. coram Celfo.*

14 Non obstat si dicatur hoc fieri non posse per Patronum sine causa, eo quia nemo sine culpa jure suo privari nequeat, ad *Text. in cap. ad hæc de Offic. Vicar. ibique Gloss. verb. removeere, & in cap. unic. de Cappell. Monach. in 6. Rot. decis. 72. n. 5. cor. Cavaler.* Et quia per hujusmodi mutationes læditur existimatio, & bona fama Cappellanorum. *Peyrin. oper. regul. tom. 1. de subdit. regul. quest. 1. cap. 12. circa fin.* Ob quas rationes sequitur etiam, quòd licet beneficia Regularia sint manualia, tamen Abbas, aut alius Superior Regularis, non potest removeere Regulares ab illis sine causa, ut expressè tenetur; *Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 33. num. 31. Tondut. quest. benef. par. 2. cap. 1. §. 6. num. 15.*

16 Pro remotione namque hujus objecti dupliciter considerari potest Causa removendi respectu scilicet Cappellani, & respectu Removentis, ut considerat *Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 30.* Ut Patronus removeere possit Cappellanum ab hujusmodi Cappellaniis laicalibus amovibilibus non requiritur causa in ipso Cappellano ex. gr. quòd malè servierit, quòd non adimpleverit onera, vel dilapidaverit bona Cappellaniæ, quòd non sit bonis moribus imbutus &c. Quia cum in presentiarum ex clara lege fundationis Patronus habeat liberam facultatem libere, & ad nutum amovendi Cappellanum, potest illum absque simili causa amovere, dummodo non adsit dolus, vel malitia, aut odium ex. gr. dummodo illum non amoveat animo se vindicandi ob injuriam sibi, ejusque consanguineo, aut amico illatam; Nec de hac remotione conqueri posset Cappellanus, dum non fieret ei ulla injuria, cum Patronus uteretur jure suo, & hoc sibi evenire posse Cappellanus prospicere debebat. *Lara de annivers. & capell. lib. 2. cap. 6. nu. 22. & 24. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. nu. 88. Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 38. Gratian. discept. 167. num. 22. Gonzal. super*

- per regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 6. num. 48. Antonell. de Regim. Eccles. lib. 2. cap. 2. nu. 9. Card. de Luc. de benef. disc. 80. n. 18. & disc. 97. num. 6. Pignattell. consult. 143. num. 31. & 34. tom. 9. Rot. decis. 72. nu. 5. coram Cavaler., & in dicta Romana Cappellaniarum 15. Aprilis 1701. S. final. coram bon. mem. Pio, & in Giennen. juris mutandi cum causa, vel sine 11. Febr. 1704. S. Firmato coram R. P. D. Lancetta, & in dicta Nullius, seu Hispanen. juris amovendi Vicarium 21. Febr. 1707. S. Stabilito coram Reverendissimo Molines Decano, & 12. Decembris 1707. S. Ex his coram Aldrovando. Et resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in Panormitana 1. Octobris 1587. lib. Decret. 5. pag. 34. Contrarium procedente, quando lex fundationis esset dubia, seu non clarè concederit Patrono liberam facultatem amovendi Cappellanum; tunc enim ita esset interpretanda, ut referri deberet ad arbitrium regularum, adeo ut absque causa præstita ab ipso met Cappellano, ipse non possit removeri Lotter. de re benef. lib. 1. qu. 33. num. 22. aut quando ageretur de beneficiis, & Cappellaniis, quæ dantur in titulum non verò de Cappellaniis temporalibus, & amovibilibus, in quibus Cappellani non habent jus certum, & perpetuum. Pignattell. consult. 143. nu. 27. to. 9. Rot. decis. 53. num. 63. coram Peutinger.
- 17
- 18 Requiritur tamen indispensabiliter causa in ipso met Patrono removente, seu quòd ipse removeat Cappellanum ex gr. quia vult beneficari proprium consanguineum, aut amicum, aut quia lex fundationis mandat præferri consanguineum in assécutione Cappellaniæ, casu quo iste vellet effici Presbyter; tunc enim si adsit huiusmodi Consanguineus, qui Ecclesiasticæ militiæ velit se adscribere, potest Patronus removere Cappellanum extraneum à Cappellania, & illam conferre consanguineo; Rot. decis. 325. num. 4. & 7. par. 17. rec. & novissimè resolutum fuit in Perusina Cappellania 11. Martii 1718. coram R. P. D. Lancetta; Aut saltè quia vult uti jure suo, licet non sit necessarium, quòd Patronus illam exprimat; alias amotio esset bestialis, & irrationabilis, vel procederet ex malitia, aut odio. Lotter. de re benef. lib. 1. quæst. 33. num. 31. & seqq. Amosaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. n. 29.
- 19 Eodem modo respondeo respectu Beneficiorum Regularium, ut Abbas, aut alius Regularis amovere possit Beneficium Regularem à Beneficio, e.g. Priorem à Prioratu, non requiritur ulla causa ex parte ejusdem Prioris, sed potest illud absque hac causa removeri per Abbatem, dummodo absit odium, vel malitia, & dummodo Prioratus fuerit ei collatus per solum Abbatem; Secus si fuerit collatus per electionem Capituli, & confirmationem Abbatis, Felin. in cap. per tuas de major., & obed., Fagnan. in cap. cum ad Monasterium de stat. Monach. num. 24., & seqq., Tondut. quæst. Benef. par. 2. cap. 1. §. 6. nu. 4., Rodriguez. quæst. regul. tom. 1. quæst. 34. art. 2., Rot. decis. 778. per tot. par. 1. divers. & decis. 340. num. 4. coram Buratt. ibique Adden. Requiritur tamen causa ex parte ejusdem Abbatis removentis, alias amotio esset irrationabilis, & diceretur procedere ex odio, & malitia, & in hoc sensu sumenda est sententia Lotterii, & Tonduti ubi supra §. Non obsat, & aliorum in contrarium relat. à Fagnan. ubi supra n. 31., & seqq.
- Nequit autem replicari, quòd etiam si admittatur requiri causam etiam ex parte Cappellani; hæc in præsentiarum concurrat, dum Cappellanus, ut obtineret ad vitam Cappellaniam, donavit quædam bona Cappellæ, & sic ipse tamquam simoniacus poterat justè ab ea removeri à successore Patrono; Etenim hæc bonorum donatio esse non potest sufficiens causa amotionis, siquidem ut superius notavi Can. XII., & XIII. Cas. VII. nu. 5. .
- 20 traditio rei temporalis pro nominatione ad Cappellaniam merè secularem, & laicalem non est propriè simoniaca, neque illius vigore in aliquam incurritur pœnam ex statutis contra simoniacos, ut resolutum fuit, me studente apud R. P. D. Petra, à Sac. Congregatione Concilii in Spoletana Cappellania 28. Martii 1711. ad secundum.
- 21 Minusque adversatur si objiciatur, quòd Patronus successor, quia movit, & revocavit præfatum Cappellanum nominatum ab Antecessore, sit laicus, ex quo sequi videtur remotionem esse nullam, cum laicus sit incapax juris instituendi, & destituendi; Quoniam, quòd Patronus laicus sit incapax huiusmodi juris procedit

in Beneficiis Ecclesiasticis, & attento jure communi, ad *Text. in cap. Laici* 16. *quæst. 7. Garz. de Benefic. part. 1. cap. 2. num. 35.*, *Rot. decis. 957. num. 4. coram Seraphin.*, & *decis. 806. num. 10. par. 13. rec.* à quibus licet ex lege foundationis amovibilibus non potest Patronus laicus propria auctoritate Beneficiatos amovere, sed tenetur instare apud Superiorem ut amoveat *Card. de Luc. de benef. disc. 80. num. 22.*, non verò militat in Cappellaniis merè laicalibus, & amovibilibus, prout est Cappellania, à qua fuit remotus supradictus Cappellanus, in his enim etiam laicus est capax habendi liberam facultatem deputandi, & amovendi Cappellanum *Rot. decis. 104. n. 22.*, & *seqq. coram Priolo*. Aut in Cappellaniis etiam Ecclesiasticis, & collativis, respectu quarum in limine foundationis, Patronus sibi suisque hæredibus, & successoribus auctoritate, & privilegio Apostolico reservaverit jus removendi ad libitum Cappellanum, quia laici, imò etiam mulieres ex concessione Papæ, & vigore Privilegii Apostolici possunt esse capaces Jurisdictionis Ecclesiasticæ. *Abb. in cap. Decernimus num. 6.*, & *cap. Quanto nu. 3. de judic. Card. de Luc. de benef. disc. 73. nu. 13.*, & alii apud, *Rot. in Monasterien. Vicaria 2. Julii 1706. §. final. coram Etno Scotto*, & in dicta Nullius Provincia Hispanen. *Juris amovendi Vicarium 21. Februarii 1707. §. Non obstat coram Reverendissimo Molines*, & *12. Decembris 1707. §. Et quamvis coram R. P. D. Aldrovando*.

²² Denique nullius esset relevantiæ, & efficaciam si diceretur, quòd Patronus defunctus nominaverit dictum Cappellanum, cum consensu, & approbatione Episcopi, adeòque successor irrequisito eodem Episcopo non poterat illum à Cappellania remove; sicuti non posset illum remove si fuisset ei concessa Cappellania cum consensu, & approbatione Summi Pontificis, aut ipse met Pontifex de ea providisset, hoc dictante regulà illa, quòd unumquodque solvendum est cum eo vinculo, cum quo ligatum est *Card. de Luc. de benef. disc. 80. num. 21. Gonzal. super Regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 6. num. 25.* Siquidem objectum procederet, si Patronus defunctus habuisset necessitatem de-

Pars II.

putandi Cappellanum cum consensu Episcopi, secus prout hie si hanc necessitatem non habuisset, sed solum ex mera sua liberalitate requisivisset approbationem, & consensum Episcopi; tunc enim iste actus facultativus Patroni non impediret liberam ejus facultatem amovendi etiam sine consensu Episcopi Cappellanum; *Amstaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 33. Rot. decis. 104. num. 37. coram Priolo*. Sicuti etiam procederet, si Papa confirmasset, aut providisset de Cappellania manuali ex certa scientia manualitatis, non verò si non ex certa scientia, quia tunc Patronus non obstante dicta confirmatione, aut provisione Papæ posset Provisum de Cappellania amovibili remove, quia Papa in dubio nunquam censetur velle alterare naturam beneficii, aut Cappellaniæ. *Gonzal. super regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 6. num. 27. & seqq. Amstaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 20. & seq. Lotter. de re benef. lib. 1. quæst. 33. nu. 56. & seqq. Tondut. quæst. benef. par. 2. cap. 1. §. 6. n. 16.*

²³ His tamen non obstantibus censeo in hoc casu non sustineri præfatam remotionem Cappellani factam à Patrono successore; Retento enim supradicto facti themate Patronus ex lege foundationis habebat amplissimam facultatem nominandi Cappellanum ad nutum amovibilem, vel perpetuum; unde cum nominaverit præfatam Cappellanum perpetuum; casu quo ipse moreretur absque illius remotione, eodem Patrono defuncto, & per eum in vita Cappellano non amoto; non poterat Patronus successor illum remove; & Cappellaniam jam plenam alteri conferre, contra prohibitionem *Textus in cap. illud de jurepat.* de quo infra *Can. XXV. Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 6. num. 1. Card. de Luc. de jurepat. disc. 64. num. 34.* & in terminis resolutum fuit à Sac. Rota in *Senogallien. Cappellania 16. Aprilis 1696. §. Fundamentum coram Molines*.

²⁴ Ea verò, quæ superius pro ratione dubitandi in contrarium afferebantur, militant casu, quo Patrono ex lege foundationis competeret solum jus nominandi Cappellanum, ad nutum amobilem; limitantur autem quatenus, prout in casu præfenti Patronus haberet facultatem nominandi Cappellanum amovibilem, vel perpetuum; tunc enim Patronus si nomi-

V u net

net Cappellanum perpetuum non facit ejus successori ullam injuriam cum utatur jure suo; nec successor potest illum removere; *Rot. decis. 534. num. 36. par. 4. tom. 3. & decis. 49. num. 26. par. 19. recent.*

Nullatenus relevante, quod qualitas perpetuitatis in nominatione fuerit collata in tempus, à quo incipere non poterat, nempe post mortem primi Patroni, & sic de eo tempore, quoniam expiraverat suum jus, & apertum fuerat jus Patroni
 25 successoris. Quoniam nominatio respectu Patroni fuit pura, & simplex; Et licet respectu Cappellani fuit apposta, conditio perpetuitatis, dependentis ab arbitrio ejusdem Patroni, qui sibi reservavit facultatem illum removendi, tamen cum Cappellanus ab eo nunquam fuerit remotus, Patronus nominans dicitur noluisse uti dicta facultate, adeoque nominatio remansit perpetua, cum actus semper dicatur purus, licet per conditionem potuisset resolvi juxta *Paris. conf. 11. nu. 37. vol. 1. Surd. conf. 38. num. 24. tom. 1. & bene eidem ferè verbis respondet Rota in dicta Senogallien. Cappellania §. Minusque obstat coram Molines.*

ARGUMENTUM.

Tutor Pupilli Patroni an possit amovere Cappellanum ad nutum amovibilem.

SUMMARIUM.

- 1 Tutor potest ea omnia facere, quæ competere Pupillo si major esset.
- 2 Actus factus à Tutore dicitur factus à Pupillo.
- 3 Tutor potest validè nominare, & præsentare.
- 4 Nominatio, & præsentatio Cappellani est de præcipuis juribus administrationis.
- 5 Tutor licet possit nominare, & præsentare Cappellanum ad nutum amovibilem, non tamen potest illum absque causa removere, secus ex causa, & num. 6. 10. 11. & 12. Et quæ sit ratio differentie. Vide num. 7. & 11.
- 8 Nominatio facta ad Cappellaniam plenam est nulla, & irrita.
- 9 Cappellanus amovibilis potest à Cappellania removeri.

12 Omisso celebrationis Missarum quando non provenit ex culpa Cappellani, non est causa sufficiens illum removendi.

CASUS I.

EX dictis in superiori Casu apparet Patronum posse removere Cappellanum à Cappellania, & alteri eam conferre, quando hæc ex lege fundationis est solum ad nutum amovibilis; In hujus sequelam, si contingat Patronum esse in ætate pupillari constitutum. Quæro an illius Tutor possit hoc idem explere, seu removere Cappellanum ad nutum amovibilem?

1 Affirmativè respondendum videtur; Tutor namque statim ac legitimè suscipit tutelam personæ, & bonorum Pupilli, dicitur Dominus rerum Pupilli, & habere plenitudinem potestatis, ac plenam administrationem eorundem bonorum, & posse facere omnia ea, quæ competere Pupillo si major esset. *Bald. conf. 376. n. 2. lib. 5. Roman. conf. 425. num. 1. Guttier. de tutel. & cur. cap. 1. num. 15. Gratian. discept. 830. num. 1. & discept. 919. num. 1. Palma nep. alleg. 32. num. 25. tom. 1. & alleg. 331. num. 9. tom. 4. Rot. decis. 586. n. 6. par. 4. tom. 3. & decis. 473. num. 2. par. 14. rec.* Unde cum Pupillus si major esset, posset removere absque causa Cappellanum à Cappellania ad nutum amovibili; sequitur, quod etiam ejus Tutor hoc idem
 2 explere valeat, ea ratione, quia hujusmodi remotio Cappellani facta à Tutore diceretur facta à Pupillo. *Grat. conf. 24. n. 4. lib. 1. Mascard. de probat. conclus. 38. nu. 2. tom. 1. Gutierrez de tutel. & cur. cap. 10. num. 2.*

3 Sic videmus, quod Tutor vigore ejusdem plenariæ administrationis, quam habet in bonis Pupilli Patroni potest validè nominare, & præsentare, ut dixi superius *Par. I. Can. V. Cas. XIX. num. 6.* quia Tutor datus universaliter Pupillo dicitur etiam Tutor in causa Jurispatronatus. *Tusch. conclus. jur. 431. num. 9. lit. T.* ergo etiam poterit validè removere sine causa nominatum, & præsentatum, si hoc jus removendi competere Pupillo Patrono, casu
 4 quo esset extra ætatem pupillarem; non minus enim videtur esse de præcipuis juribus administrationis remotio, quam sit nominatio, & deputatio Cappellani. *Rot. decis.*